

BUHAR KAZANI MI BUHAR JENERATÖRÜ MÜ?

Enerjisini Üreten Fabrikalar ve Binalar Zirvesi
20-23 Aralık 2023
İstanbul Fuar Merkezi (İFM) / Yeşilköy

Ana Başlıklar

- Buhar Kazanı ve Buhar Jeneratörü Nedir?
- Ürünlerin Farkları, Avantajları ve Dezavantajları Nelerdir?
- İki Ürünün Avantajlarının Kullanıldığı ve Dezavantajlarının Atıldığı Bir Ürün Var Mıdır?
- AKTEJEN Nedir, Avantajları Nelerdir?

Buhar Üreten Cihazlar

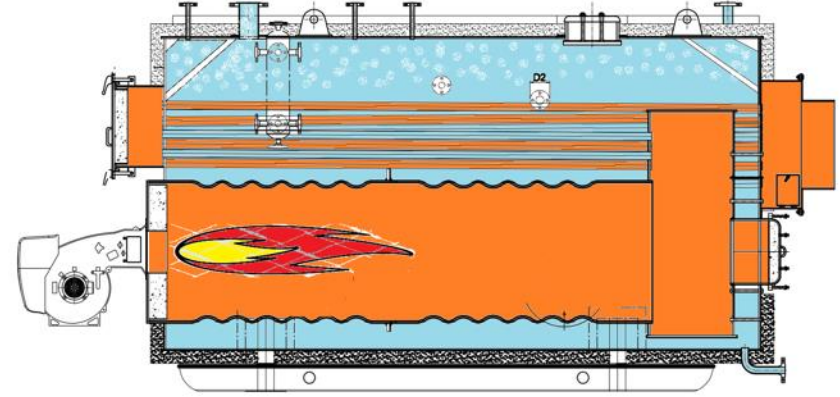
- Buhar suya kıyasla çok daha yüksek kapasitede ısı enerjisi taşıyabilen bir akışkandır.
- Bu nedenle özellikle sanayide yaygın şekilde kullanılır.
- Başlıca iki çeşit cihaz kullanılarak elde edilir:
  - Buhar kazanı (alev borulu kazan)
  - Buhar jeneratörü (su borulu kazan)

Buhar Kazanı Nedir

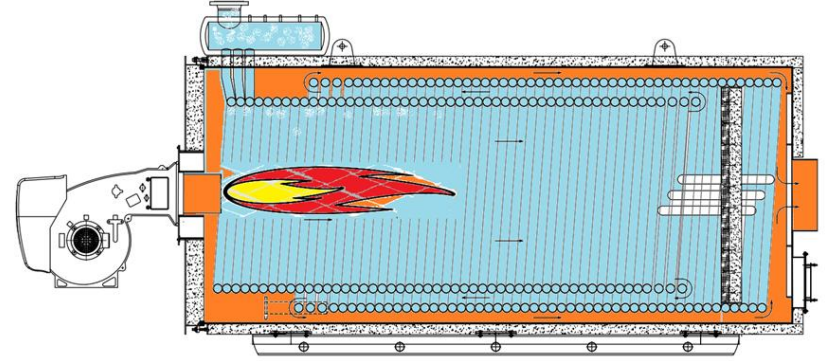
- Suyu sıvı fazdan gaz faza dönüştürürken, yüksek enerji içeren buharlaşma gizli ısını akışkana yükleyen ısı üreticisidir.
- %85-90'ında su, %10-15'lik kısmında ise buhar vardır. Daha çok skoç tip silindirik duman borulu formda olurlar.
- Yüksek sıcaklığa ihtiyaç olan endüstriyel proseslerde(*) ısıtma için ve enerji üretiminde kullanılır.

(*)Tekstil, kimya, gıda sanayi ısıtıcıları elektrik üretim santrali vb.

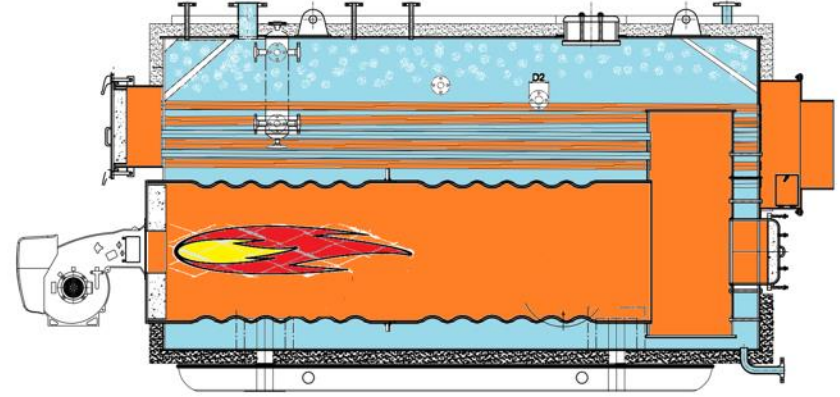
Buhar Jeneratörü Nedir

- Su borulu yapıdadır.
- Spiral şekilde sarmal boruların ısı alanını oluşturduğu, ayrı bir su ve buhar haznesinin bulunmadığı kazan tipidir.
- Daha çok küçük ihtiyaçların karşılanmasında, hızlı buhar ihtiyacında kullanılır.

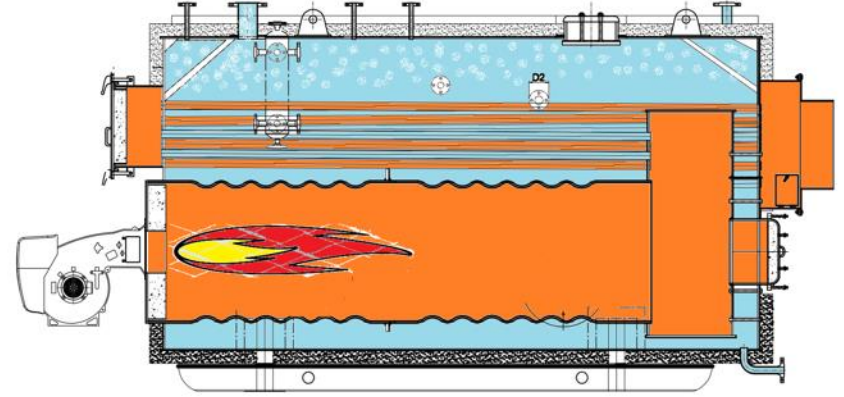
Buhar Kazanı Avantajları

- Kazan bünyesinde su ve buhar hazneleri olduğundan büyük miktarda olmayan ihtiyaçlar buradan karşılanabilmektedir.
- Depolama kapasitesi yüksek olduğu için brülör daha az devreye girip çıkar.
- Su temas yüzeyi geniş olduğu için kireçlenmenin getireceği olumsuzluklardan, buhar jeneratörüne kıyasla daha az etkilenir.

Buhar Kazanı Dezavantajları

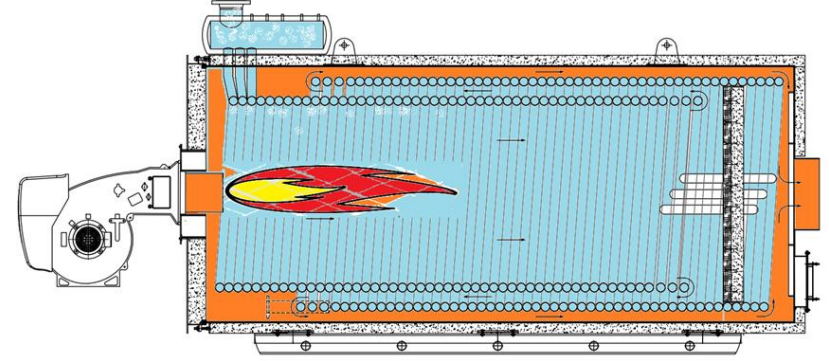
- Kazan ağır yapıdadır ve kurulum maliyeti yüksektir.
- İlk devreye giriş süresi uzundur ve büyük hacimden dolayı işletme kayıpları fazladır.
- Büyük yapısı nedeniyle çok yer kaplar.
- Yanma odası ve buhar haznesi büyük olduğundan patlama riski ve tehlike düzeyi çok yüksektir (*).

(*) Bu konu biraz sonra detaylı anlatılacaktır.

Buhar Jeneratörü Avantajları

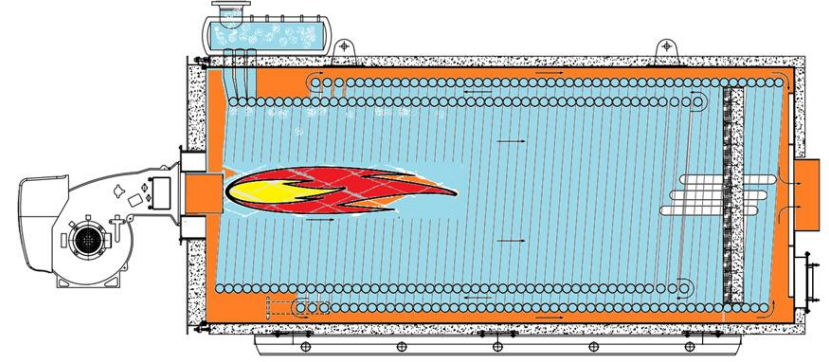
- Hafif yapıda ve daha ucuz bir kazandır.
- Büyük su ve buhar hacimleri olmadığından, patlama riski yok denecek kadar azdır.
- Çok çabuk devreye girer ve kısa sürede buhar üretimi sağlar, bu da işletme için kazançtır.
- Az yer kaplar.
- Çok daha yüksek basınçlara çıkılabilir.

Buhar Jeneratörü Dezavantajları

- Buhar haznesi olmadığından "her ihtiyaç duyulduğunda brülörün çalışması ve borulardaki suyu o anda buhara çevirmesi" prensibi işletme için bir kayıptır.
- Pompa-brülör uyumu çok dikkat isteyen özel donanım gerektirir.
- Kazanda su ve buhar bölümleri olmadığı için kazanın susuz kalma riski vardır.
- Çok büyük kapasitelerde kullanımı mümkün olmaz.
- Su boruları içindeki dar hacimlerde, kireçlenmeden dolayı tıkanma riski vardır.

Buhar Kazanı Patlaması Nedir

- Buhar kazanı patlamaları genellikle çok büyük hasarlar verir.
- Kazanın susuz kalması, aşırı basınç artışı, korozyon, ısıtma yüzeyleri ve güvenlik komponentlerinde oluşan kireç, patlamanın başlıca sebepleri olarak sayılabilir.
- Buhar kazanındaki 100 litrelik su, 170 °C'de ise ve patlarsa; bir otomobili, 14 katlı bir apartman yüksekliğine, 140 km/saat hızla fırlatacak enerjiye sahiptir. (*)

(*) The National Board of Boiler and Pressure Vessel Inspectors / USA

Buhar Kazanı Patlaması Nedir

İSGÜM İş Ekipmanları

" İşletmedeki buhar kazanına su kesintisi sebebiyle su beslemesi yapılmamıştır.

Kazandaki su tamamen buharlaşmış ve hiç su kalmamıştır.

İç yüzeyi iyice ısınarak tavlanan metal yüzeye soğuk durumdaki besi suyu temas ettiğinde, çok hızlı termal genişleme sebebiyle kazan iç yüzeyi çöker ve kazan patlar."

Buhar Kazanı Patlaması Örnekleri

Kars – Süt Fabrikası

İstanbul Gaziosmanpaşa – Tekstil Yıkama

Amerika - Paketleme

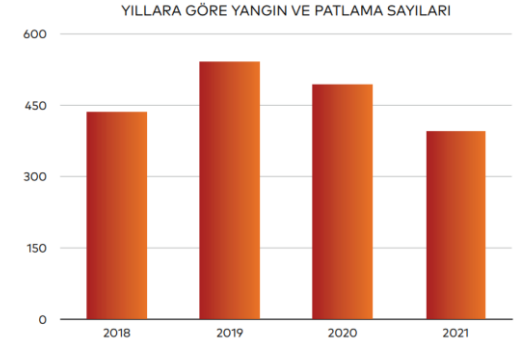
Gaziantep – Tekstil Boyama

Buhar Kazanı Patlaması Verileri

- 2021 yılında Türkiye’de 36 endüstriyel patlama olmuştur. (*)

(Raporda bu patlamaların ne kadarının buhar kazanından kaynaklandığının ayrımı yapılmamıştır).

(*) Kaynak: Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Endüstriyel Yangınlar ve Patlamalar 2021 Yılı Raporu

Teknolojik Gelişme ve Eğitimin Önemi

- *"Hartford Sigorta Şirketi, geçen yıl ABD'de 170 buhar kazanının patladığını, 259 ölüm ve 555 yaralanma olduğunu bildirdi."*

Scientific American Dergisi, Mart 1881

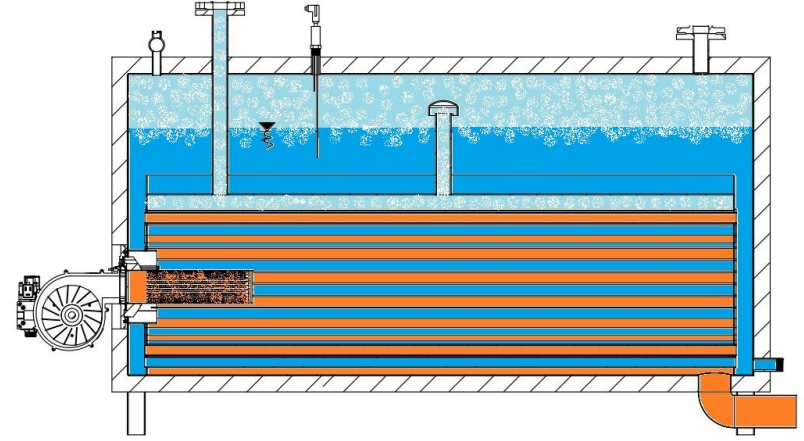
- *"Kazan patlamaları sanıldığı kadar yaygın değildir. ABD'de her yıl tahminen 20 ile 30 kazan patlaması yaşanıyor. Potansiyel tehlikelerin farkında olmak ve gerekli önlemleri almak önemlidir."*

Jersey Plumbing Service, Haziran 2022

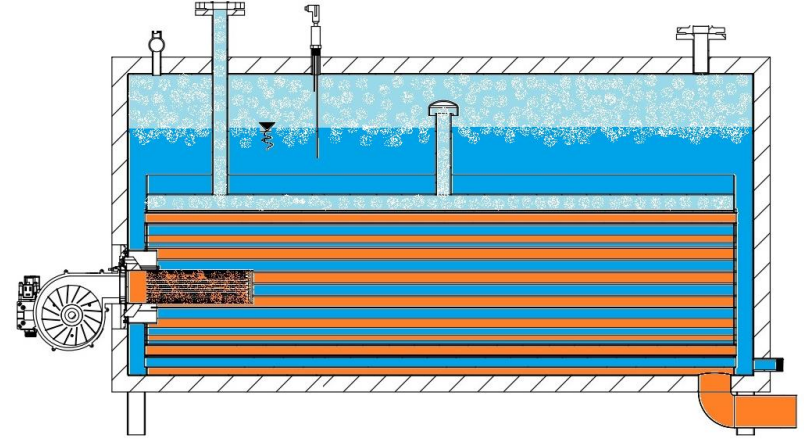
Buhar Kazanı ve Buhar Jeneratörünün Avantajlarını Alıp Dezavantajlarını Attığımız Hibrit Ürün: AKTEJEN

- Hem su borulu yapıdadır hem de buhar haznesi vardır, bu nedenle verimi yüksektir.
- Alevle doldurulan büyük hacimli kap ortadan kaldırılmıştır.
- Çabuk devreye girer ve kısa sürede (yaklaşık 5 dakika) buhar verir.
- Premix modülasyonlu brülör ile yüksek verime ulaşılır.

Buhar Kazanı ve Buhar Jeneratörünün Avantajlarını Alıp Dezavantajlarını Attığımız Hibrit Ürün: AKTEJEN

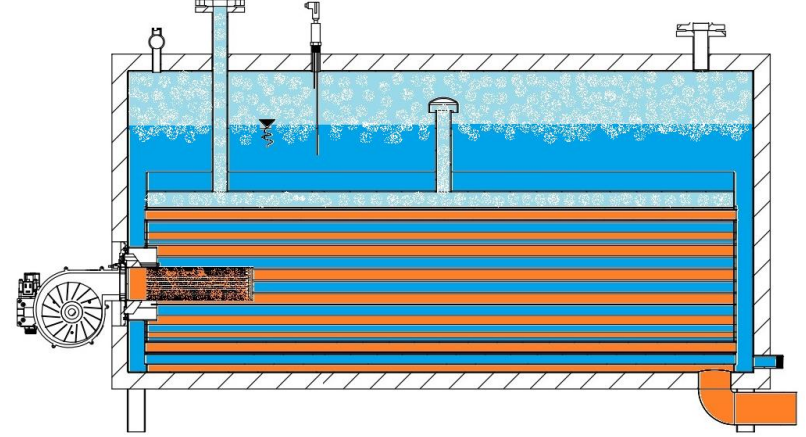
- Patlama riski azalmıştır çünkü alevle temaslı yanma odası yoktur, yanma odası borulardan oluşmaktadır.
- Kazanda su ve buhar bölmeleri olduğundan pompa ve brülöre kumanda etme imkanı iyidir.
- Kazanın susuz kalma riskini ortadan kaldıran su ve buhar bölmeleri vardır.
- Hafif yapıdadır ve az yer kaplar.

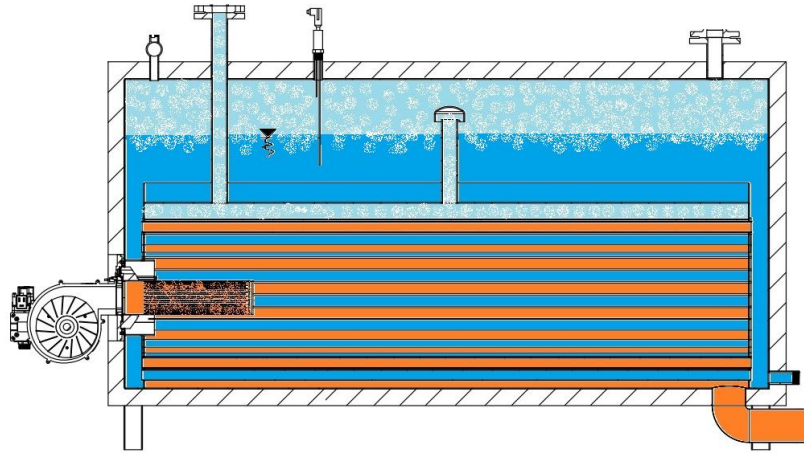
Buhar Kazanı ve Buhar Jeneratörünün Avantajlarını Alıp Dezavantajlarını Attığımız Hibrit Ürün: AKTEJEN

- Yanma bölümü, büyük hacimli yapı yerine sadece borulardan oluşur.
- Modüler yapıda olup 300 kg/h - 3000 kg/h arası kapasitelerde kullanılabilir.
- Gaz çıkışı ile kondens girişi karşılaştırılarak yoğuşma imkanı elde edilmiştir.
- Buhar kızdırma bölmesi sayesinde kuru buhar elde edilmiştir.

Sonuç

- AKTEJEN, buhar üretimi için kullanılan hibrit bir kazandır.
- Yapısında buhar kazanı ve buhar jeneratörünün avantajlı özelliklerini içerirken dezavantajlı kısımlar ise ortadan kaldırılmıştır.

Teşekkürler